

Název pracovního listu: Novodobý newspeak státních institucí

Kód pracovního listu:

Průřezové téma: Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Klíčové kompetence: kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů, kompetence občanské

Autoři: Vilém Ďoubal

Metodické poznámky k pracovnímu listu:

Úkol 1

Výklad

Text k úkolu 1 je výkladem pojmu newspeak doplněný ukázkou z knihy 1984 George Orwella.

Metodické poznámky

Úkol může být zpracován individuálně i skupinově.

Řešení

Použití newspeaku jako prostředku komunikace je typický pro nedemokratické (totalitární, autoritářské) režimy. Příkladem takových režimů může být např. nacistické Německo, bolševický Sovětský svaz, komunistické Československo apod.

Úkol 2

Výklad

Text k úkolu 2 je ukázkou použití newspeaku v současné politice při jednání Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Metodické poznámky

Žáci využívají při práci slovník cizích slov, popř. internetových online slovníků cizích slov.

Řešení

Politik Bursík si stěžoval, že jím navrhované zákony nebyly sněmovnou schváleny (poslanci hlasovali proti jejich přijetí). Slovní spojení *environmentální legislativa* znamená zákony, resp. zákonodárná činnost týkající se (ochrany) životní prostředí.

Úkol 3

Výklad

Text k úkolu 3 pracuje s příklady „módních“ anglicismů, které používají čeští politici ve svých projevech.

Metodické poznámky

Úkol může být zpracován individuálně i skupinově. Je vhodné rozvíjet diskuzi mezi žáky podnětnými otázkami. Žáci mohou k řešení úkolu použít slovníky cizích slov, slovníky neologismů apod.

Řešení

Používání anglicismů slouží jako pomůcka pro zvýšení zájmu o danou problematiku. Dalším důvodem může být snaha „oživit“ projev cizími slovy, nebo naopak účelově zamlžit skutečný význam projevu. Vydesignovat můžeme nahradit slovem upravit, vybrousit, vylepšit, challenge slovem výzva, leadership slovem vedení a slovo vykomunikovat můžeme nahradit slovem domluvit.

Úkol 4

Metodické poznámky

Žáci mohou za domácí úkol nalézt podobné příklady slov v tištěných médiích, v TV, na internetu apod.

Řešení

Individuální řešení.

Úkol 5

Výklad

Metodické poznámky

První část úkolu, tj. hledání výrazů z novodobého newspeaku, provádějí žáci individuálně. Následně ve dvojicích přeformulují text a prezentují jej třídě. Všichni žáci pod vedením učitele formulují znění „ideálního textu“, který vznikne na základě těch nejlepších formulací použitých v jednotlivých textech tvořených dvojicemi žáků.

Řešení

Individuální řešení v rámci třídy.

Úkol 6

Výklad

Práce ve dvojicích nebo menších skupinách zaměřená na procvičování formulačních a stylistických dovedností.

Metodické poznámky

Dvojice/skupiny prezentují svůj výklad daného úryvku. Všichni žáci pod vedením učitele hledají nejlepší a nejpřesnější výklad.

Řešení

Individuální řešení v rámci třídy.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vytvořeno v rámci projektu:

Příprava a realizace výukových materiálů pro podporu komunikační výchovy RVP ZV ve výuce českého jazyka a literatury na základních školách a víceletých gymnáziích

Registrační číslo: CZ.1.07/1.1.00/08.0018

www.komunikacnivychova.cz

